

Uenigheter i arbeidsprogramkomiteen

Dette er en oversikt over dissenser i arbeidsprogramkomiteen med begrunnelser.

Del 1 – Hovedsatsinger

Dissens 1: Hovedsatsing nummer 9

Et flertall (6) bestående av Snyen, El Morabit, Lind-Jæger, Øvstegård, Skaugvoll Foss og Dale foreslår følgende hovedsatsing: **Et løft for ungdommen**

Et mindretall (5) bestående av Fylkesnes, El-noush, Bell, Boye og Vinje ønsker følgende hovedsatsing: **Bygg landet med jernbane og bruksveier**

Dissens 2: Hovedsatsing nummer 10

Et flertall (6) bestående av Fylkesnes, Foss, Øvstegård, Dale, Boye og Vinje foreslår følgende hovedsatsing: **Rettfærdig global klimaomstilling**

Et mindretall (5) bestående av El-noush, Snyen, Lind-Jæger, Bell og El Morabit foreslår følgende hovedsatsing: **Fred og internasjonal solidaritet**

Del 2

Dissens 3: Regulert omsetning av cannabis

Et flertall (7) bestående av Fylkesnes, El-noush, Lind-Jæger, Dale, Vinje, Foss og El Morabit ønsker ikke teksten og kulepunktet som mindretallet foreslår.

Begrunnelse fra flertallet:

Noen mennesker klarer å bruke cannabis uten store negative konsekvenser, men mange klarer det ikke. Vi ønsker ikke å gå i retning av å tilgjengeliggjøre rusmidler som kan gi store skadevirkninger på enkeltmennesker, pårørende og samfunn. Kunnskapen som foreligger om cannabis sin påvirkning på helse viser at cannabis forsterker risikoen for en rekke helseskader og kan være avhengighetsdannende. Risikoen for større skader og/eller vedvarende virkninger øker ved bruk i ung alder.

Et mindretall (4) bestående av Boye, Snyen, Bell, Øvstegård foreslår følgende:

Kunnskap må bli styrende for ruspolitikken, derfor vil SV utrede konsekvensene legalisering og regulering av cannabis. Det ulovlige markedet skaper såpass store problemer at man må vurdere om samfunnet som helhet heller vil være tjent med en strengt regulert, statlig omsetning. Særlig er konsekvensene store fordi det gir store inntekter til organisert kriminalitet og fordi mangel på regulering gjør at man ikke kan sette høy aldersgrense og regulere styrkegraden i det som selges. Målet med utredningen er å lære av hvordan det har fungert i andre land som har gjennomført dette, og dermed få et kunnskapsgrunnlag for å vurdere dette i Norge.

- *Utrede en ordning med statlig monopol på regulert omsetning av cannabis*

Begrunnelse fra mindretallet:

Legalisering og regulering bør utredes, så man kan ta stilling til saken med et større kunnskapsgrunnlag. Legalisering kan flytte penger og makt vekk fra kriminelle gjenger, og hindre at unge rekrutteres til kriminalitet. Mange unge opplever nå at cannabis kun er en melding unna, ingen aldersgrenser og ingen kontroll over hvem som selger. En utredning bør vurdere om man gjennom statlig regulering, med høy aldersgrense og regulering av virkestoffer, kan utsette debutalder og redusere skadene av rusbruk.

Dissens 4: Barnetrygd

Et flertall (6) i komiteen bestående av Fylkesnes, Snyen, Dale, Vinje, Øvstegård og Lind-Jæger foreslår følgende kulepunkt:

Trappe opp barnetrygden per barn til 30 000 kroner utbetalt årlig for å bedre den økonomiske situasjonen blant barnefamilier og redusere barnefattigdom. Barnetrygden skal prisjusteres årlig, ha særlige ordninger for utsatte familier og ellers være en universell ordning. Det åpnes for at en del av finansieringen skjer ved at barnetrygden regnes som skattbar inntekt. Da vil alle få mer i barnetrygd sammenlignet med i dag, men de med lave og vanlige inntekter vil sitte igjen med vesentlig mer enn de med de høyeste inntektene.

Begrunnelse fra flertallet:

Ved å skattlegge barnetrygden vil man raskt kunne øke barnetrygden mye. Barnetrygden skal fortsette å være universell, alle vil få mer enn i dag. Så den vil ikke bli behovsprøvd, men den blir mer omfordelende. I dag sier 29% at de sparer det meste av barnetrygden, og mange får hele barnetrygden i gave på 18-årsdagen. Å øke barnetrygden kraftig for de med høyest inntekt kan derfor svekke oppslutningen om barnetrygden. Hvis vi skattlegger barnetrygden så vil SV kunne få 9,2 milliarder til å prioritere andre, viktige fattigdomsbekjempende tiltak, som gratis kjernetid og flere barnehageopptak så færre må gå ulønnet, økt engangsstønad, gratis fritidsaktiviteter og lignende. Denne stortingsperioden har SV prioritert å øke barnetrygden høyt. Det har vært viktig, men det har også gjort at vi i mindre grad har hatt rom til å prioritere andre viktige tiltak. Ved å åpne opp for å skattlegge barnetrygden vil vi klare å løfte flere familier ut av fattigdom, enn hvis vi ikke gjør det.

Et mindretall (5) i komiteen bestående av Boye, Skaugvoll Foss, El-noush, Bell og El Morabit ønsker å stryke følgende fra kulepunktet:

Det åpnes for at en del av finansieringen skjer ved at barnetrygden regnes som skattbar inntekt. Da vil alle få mer i barnetrygd sammenlignet med i dag, men de med lave og vanlige inntekter vil sitte igjen med vesentlig mer enn de med de høyeste inntektene.

Begrunnelse fra mindretallet:

Vi vil beholde barnetrygden som et gode som er likt for alle og som det ikke skattes av, og øke nivået til 30 000. SV må alltid forsvare universalitetsprinsippet i velferdsstaten, nemlig at tjenester og ytelser i så stor grad som mulig skal være allmenne rettigheter og ikke behovsprøvd ut fra enkeltes økonomiske situasjon. Det betyr også at finansieringen skjer gjennom allmenn beskatning. Dette sikrer en bred og stor oppslutning om en skattefinansiert velferdsstat. Skattlegging kan skape fattigdomsfeller - i familier med lav inntekt og flere barn kan skattlegging av barnetrygd bety at familier straffes hvis de begynner å jobbe. Skattlegging betyr også at det blir

andre barnefamilier som betaler for barnetrygda til de med lavere inntekter. Barnetrygd må finansieres gjennom det vanlige skattesystemet, gjennom økt skatt på de rikeste, bankene og oppdrettsnæringen.

Beregninger: Komiteen er enige om at barnetrygden bør økes til 31.535 i året kroner, i tråd med anbefalingen fra ekspertgruppa for barn i fattige familier. Det vil koste 11,7 milliarder uten skattlegging, og 2,5 milliarder hvis man åpner opp for at barnetrygden kan regnes som skattbar inntekt.

Dissens 5: Vindkraft på land

Et flertall (7) bestående av Fylkesnes, El-noush, Dale, Lind-Jæger, Bell, Øvstegård, Vinje foreslår følgende kulepunkt:

- *Si nei til videre utbygging av storskala vindkraft på land og som bunnfaste anlegg nær kysten*

Flertallets begrunnelse:

Ved siden av klimakrisen står vi også i en naturkrise hvor nedbygging av natur på landjorda er en sentral årsak til ødeleggelse av naturmangfold. Vi kan skaffe nok kraft uten storskala kraftprosjekter på land. Tall fra Energikommisjonen og Kraftløftet viser at vi kan oppnå 49 TWh ny fornybar kraftproduksjon og 17 TWh fra energieffektivisering innen 2030 uten å åpne opp for storskala kraftutbygging på land. Det er altså ikke nødvendig. Dessuten er det avgjørende at det er folkelig aksept for grønn omstilling, noe motstanden mot storskala vindkraftutbygging har vist at det ikke har vært.

Et mindretall (4) bestående av Snyen, Foss, Boye og Morabit foreslår å erstatte kulepunktet med følgende:

- *SV sier i hovedsak nei til storskala utbygging av vindkraft på land, men vil vurdere fra sak til sak der det er et lokalt ønske og stort behov for kraft til lokal industri*

Mindretallets begrunnelse:

Halvparten av energien som brukes i Norge er fossil. Skal vi kutte utslipp, nå klimamålene og bygge industrien som beskrives i programmet, må vi ha mye mer fornybar energi, i tillegg til energieffektivisering. Det må alltid være et mål for SV at omstillingen ikke skal gå ut over natur og reinbeite, og derfor står heller ikke storskala vindkraft på land på SVs liste over prioriterte tiltak. Vi bør likevel ikke si kategorisk nei til all storskala vindkraft på land, vi vet ikke hvordan fremtidens vindkraftprosjekter vil se ut og forankres.

Dissens 6: Nord-Norgebanen

Et flertall (10) bestående av Fylkesnes, El-noush, Dale, Lind-Jæger, Bell, Øvstegård, Vinje, El Morabit, Boye og Snyen foreslår følgende kulepunkt:

- *Øke kapasiteten på jernbane i nord og realisere Nord-Norgebanen. Prioritere 1634 etapper der jernbane er viktig for nasjonal beredskap, store godsmengder og hvor 1635 det bor flest folk.*

Flertallets begrunnelse:

Uten styrket kapasitet i Nordland, og utbygging av jernbane videre nordover, risikerer regionen å forvitte når utslipps- og energiintensive transportformer må fases ut. Uten bærekraftig transportinfrastruktur vil samfunnene i nord bli isolert, noe som hindrer økonomisk vekst og bosetting. Manglende jernbaneforbindelser vil svekke næringslivet, særlig fiskeri og industri, som blir avhengig av kostbare, ineffektive alternativer. Uten en jernbane blir Nord-Norge mindre attraktiv, og fraflytting vil akselerere, svekke Norges tilstedeværelse i nordområdene. Men et viktig premiss: utbygging må skje uten svekkelse av reindrift og nedbygging av natur. Det skal erstatte andre transportformer.

Et mindretall bestående av Skaugvoll Foss ønsker å stryke følgende kulepunkt:

- *Øke kapasiteten på jernbane i nord og realisere Nord-Norgebanen. Prioritere etapper der jernbane er viktig for nasjonal beredskap, store godsmengder og hvor det bor flest folk.*

Mindretallets begrunnelse:

Å bygge Nord-Norgebanen innebærer stor risiko for nedbygging av både mye verdifull natur, matjord og samiske reinbeiteområder. Det ser også ut til å være et veldig dyrt prosjekt, som vil ta penger bort fra andre deler av jernbanen vi mener er viktigere. Vi ønsker derfor å bedre mobiliteten i Nord-Norge på andre måter, som bedre samarbeid med jernbanen på svensk side, bedre busstilbud og etter hvert elflytilbud når denne teknologien er klar, og å få mer godstransport over fra vei og fly til sjø.